

וארטים על פרשת שבוע

כ.י. ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה. הטעם שכפל הכתוב גם **ויצא וגם וילך**, הא היה מספיק לכתוב וילך יעקב חרנה: "ל כיוון שבסוף הפרשה הקודמת הצטווה יעקב ע"י אביו ללכת לחרן (כח ב) ועיי אמו הצטווה לצאת מבאר שבע (כז מג קום ברח לך). לכן כתב כאן שקיים ב' מצוות, גם קיום מצוות אביו וגם קיום מצוות אמו. ברכת פרץ. ועי' ברש"י כאן.

ש. פרש"י וילך חרנה יצא ללכת לחרן. כלומר שהוא תכנן ללכת לחרן, ולבסוף כידוע הוא חזר בו, והלך ללמוד אצל של ועבר למשך ארבע עשרה שנה. ונשאלת השאלה מעיקרא מאי קא סבר ולבסוף מאי קא סבר? וי"ל דהנה בקידושין כט. יש ב' דעות בסדר של תלמוד תורה. האחת, ילמד תורה ואח"כ ישא אישה, והשנייה. ישא אישה ואח"כ ילמד תורה. ואמרינן בגמ' דלא פליגי הא לן והא להו. והביאור הוא כן (ע"פ ר"ת שם) לבני ארץ ישראל שעשירים הם, ישא אישה ואח"כ ילמד תורה, כי יכול ללמוד בנחת. משא"כ לבני בבל שעניים הם ואין יכולים ללמוד אחרי החתונה, כי יש להם עול פרנסת משפחתם, דינם הוא שילמדו תורה ואח"כ ישאו אישה. וכעת הכל כפתור ופרח. כי הרי כשיעקב יצא הוא היה עשיר, ולכן קודם הלך לישא אישה כמנהג אר"י, ובאמצע הדרך הוא נקלע לעימות עם אליפז והוצרך לתת לו את כל רכושו, וא"כ הוא נהיה עני, אז הוא חזר בו, כי עני קודם לומד תורה ורק אח"כ נושא אישה. ולכן קודם למד תורה, ורק אח"כ הלך ללבן לישא אשה.

כח.י. ויקח מאבני המקום. אומרת הגמ' (חולין צא:)כתבי ויקח מאבני המקום וכתבי ויקח את האבן. אמר רבי יצחק מלמד שנתקבצו כל האבנים וכ"א אומרת עלי ניח צדיק ראשו עד שנתקבצו לאבן אחת. ומה הטעם היינו חייבים לבאר כך הלא בקלות אפשר לדחות את הסתירה שלקח מאבני המקום, ומה הוכרח לו להוציא הכתוב מידי פשוטו? י"ל דהנה מצינו בע"ז מה. כל מקום שאתה מוצא הר בידוע שיש שם עבודת כוכבים, וא"כ איך יעקב לקח מאבני המקום ולא חשש לעכו"ם? י"ל דמצינו בבית יוסף שהקשה על סך פך השמן מה היה הסם ביום הראשון הלא זה הספיק ליום אחד ותיך דהא היה צריכים לחשוש שנטמא בהיסט אבל כיוון שראו שנעשה בו ע"כ אינו טמא שאין נס בדבר טמא ולכן הנס מועיל גם על היום הראשון שלא היה אפשר להשתמש בו לולי הנס. ולפי"ז כמ"כ ביעקב אילו לא היה נעשה נס באבני המקום הוא לא היה יכול לישן עליהם מחשש ע"ז ורק לאחר שהיה נס התברר לו שאין בזה ע"ז ולכן יכל לישן עליהם. תכלת מרדכי.

כח.יא. ויקח מאבני המקום וישם מראשותיו. אומר רש"י שהיה ירא מחיות רעות. וקשה מדוע רק כאן היה ירא מחיות רעות ולא מצינו כדבר הזה בשאר היוצאים לדרך אצל האבות וכו'. וי"ל שכעת כשברח מפני עשוי שרצה להורגו זה היה אחרי שהשביע את עשוי בשעת מכירת הבורה כנאמר בשבעה לי כיום וגו', והנה במסכת שבועות (לט:) איתא שכשאחד עובר על שבועה גם הנשבע וגם המשביע נענשים, והעונש על שבועה מבואר באבות ה ט הוא חיה רעה, ולכן חשש מזה יעקב. כתב סופר.

כח.יב. ויצוק שמן על ראשה. כאן תרגם יונתן בן עוזיאל שהיו צק שמן על ראשה. ואילו לקמן בפרשת וישלח לה י נאמר ויצק עליה שמן ושם תירגם יונתן בן עוזיאל שצק שמן זית. ויש לעיין מדוע שם כתב שמן זית וכאן שמן רגיל? וי"ל, תירץ רבי דב לנדא, שבתחילה דרך אליפז בלמצוות אביו להרוג את יעקב ואז הוא לקח את כספו ולא השאיר לו כלום ולכן היה הילעק במאומה ואם היה לו שמן אז זה היה שמן משמים ולא שמן זית. משא"כ בפרשת וישלח כשיעקב כבר התעשר מאוד מכל עבודתו אצל לבן אז כבר היה לו שמן מזיתים. ולכן שם פירש התרגום יונתן שמן זית.

כח.יג. כב. ושבתי בשלום אל בית אבי וגו' וכל אשר יתן לי עשר אעשרנו לך. אומר רש"י בשלום מן החטא, ולכאורה קשה מלן לרש"י הא, הא בפשטות בשלום הוא בשלום ושלווה, וי"ל דאיתא בכתובות נ. המבזבז אל יבזבו יותר מחומש דכתיב עשר אעשרנו לך, שני עשרונים שהוא חומש. אולם איתא דזה הכל כשלא חטא אבל אם חטא אז וחסאה בצדקה פרוק ויתן יותר מחומש (מובא בבני יששכר איגרא דפרקא קפז) וא"כ זה מה שאמר רש"י בשלום מהחטא ואז אני אתן רק מעשר, כי בלא"ה אני זקוק לתת יותר מחומש. בנין דוד.

כט.א. וישא יעקב רגליו וילך ארצה בני קדם. בתחילת הפרשה כתוב ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה, ולא כתוב וישא יעקב רגליו, כי מתחילה יצא מארץ ישראל לחו"ל לאט כדן היוצא מבית הכנסת שנפסק שאל יפסע לפניה גסה, אמנם איתא בברכות ו: דלא אמרן אלא לצאת אבל להיכנס מצווה לרוץ, ועי"ש במהרש"א שביאר שהכוונה היא לצאת כדי להיכנס לבית מדרש מצווה לרוץ. ולפי"ז כאן כששמע יעקב את ההבטחה והשיבותיך אל האדמה הזאת אי"כ מצווה לרוץ כדי למחר את חזרתו לארץ לכן וישא רגליו וילך ארצה בני קדם. חתם סופר.

כט.ה. ויאמר להם הידעתם את לבן בן נחור. לכאורה הפסוק הזה לא מסתדר כי נחור לא היה אבא של לבן אלא בתואל, אז למה הוא אמר לבן בן נחור? וי"ל שחז"ל (ב"ר מ"ט א) אומרים שכשאדם מזכיר שם של רשע צריך לקללו. וכן מצינו שכשרב הזכיר את נבוכדנצר אמר שחוק טמיה (ירקבו עצמותיו), ואם כך איך יעקב יכול לומר בן בתואל הרי היה צריך לקללו שהרי בתואל רשע גמור היה (מדרש אגדה כ"ד), לכן הזכיר את הסבא נחור שלא היה כ"כ רשע. ועי"ל ע"פ הרמב"ם שפוסק ש' אדם צריך לכבד את אבי אמו אפילו שהוא רשע. ובתואל היה אביו של רבקה אם יעקב וכיון שנוהר בכבודו לא הזכירו כלל כדי לא לקללו והזכיר את נחור הסבא (תפארת יהונתן).

כט.ז. ויאמר הן היום גדול לא עת האסף המקנה השקו הצאן ולכו רעו. וקשה האם הם לא ידעו שעוד היום גדול שהוא הוצרך לומר להם ד"ז? וי"ל שביום הקודם הרי השקעה הייתה מוקדם כמו שמובא ברש"י כי בא השמש, וא"כ הם חששו לרעות הצאן אולי גם היום זה יהיה כך. לכן אמר להם תדעו שעוד היום גדול, ואתמול הוקדמה השקיעה. החכם רבי אברהם שמעוני.

כט.ט. ורחל באה עם הצאן אשר לאביה. מה הטעם התורה ציינה את הצאן אשר לאביה מה זה משנה איזה צאן היא רועה? וי"ל שמבואר בב"מ ה: דסתה רועה פסול לעדות דסתמה גולן, כי הוא מרעה בהמותיו בשדה אחרים, ומסקינן שם דבהמת אחר לא חיישינן והנה מבואר בב"מ צ: דבנו נחשב כאחר (אמנם הקטן הוא מחלוקת שם) ולכן הוצרך לזה בשביל שלא נאמר שהיא גולנית.

כט.י. וברש"י הרחיב בכל הסיפור של אליפז שרצה להרוג את יעקב במוות אביו, א"ל יעקב קח את רכושי ואמור לאביך שהרגתני כי עני חשוב כמת. וקשה הא אביו רצה הריגה ממש, וי"ל עפ"מ דאיתא במדר"י פרשה סח. מפני מה כהו עיניו של יצחק ח"י"א כדי להעביר את הרכושי ליעקב. וח"י"א כיוון שבשעת העקידה הביט בשכינה וכתוב לעיניו כי יראני האדם וחי, עשה אותו הקב"ה סומא וסומא נחשב למת. וא"כ זה מה שאמר יעקב לאליפז, הרי אביך רוצה להרגני בגלל שהוא סובר שגנבתני לו את הברכות סימן דס"ל הטעם שיצחק התעורר בגלל שהסתכל על השכינה, ולא בגלל שצריך להעביר לי את הברכות. א"כ מכיוון דס"ל דיעקב התעורר משום ש"לא יראני האדם וחי" וסומא חשוב כמת, וה"ה עני חשוב כמת, לכן לשיטתו די שתקח את כספי ואינך צריך להרוג אותי.

כט.יד. ויאמר לו לבן אך עצמי ובשרי אתה. יש לבאר כפל הלשון 'עצמי ובשרי' ע"פ נדה לא. שלושה שותפים באדם. האב מוליד העצמות, האם מולידה בשר ודם. וא"כ נמצא שהקורב מצד האב נקרא עצמו מלשון עצמות, ומצד האם נקרא בשרו. והנה לבן היה קרוב מצד האב, כי לבן נכדו של נחור ויעקב נכדו של אברהם. ומצד האם כי לבן היה אח של רבקה, לכן אמר עצמי ובשרי אתה. קול אליהו.

כט.כא. ויאמר יעקב אל לבן הבה את אשתי כי מלאו ימי ואבואה אליה. מקשה ע"כ רש"י ואפ"י קל שבקלים אינו אומר כן, מתרץ רש"י שעשה כן בשביל להוליד תולדות. ויש להקשות מה זה מתרץ הלא אפ"י קל שבקלים אינו אומר כך? וי"ל שיעקב ידע שלבן הוא רשע ואם יחשוד שיעקב הוא צדיק הרוצה להינשא לבנותיו בשביל להביא לעולם יב' שבטים אז הוא בודאי יתן יד לזה ולא יתן לו לעולם את בנותיו, והנה הלא יעקב יודע ברוח קודשו שרק מרחל ולא יהיו לו יב' שבטים ואיך מתגברים על הבעיה שנקראת לבן, מדברים כמוהו בשפה שלו ואז לבן יראה שהוא 'משלנו' הוא לא צדיק תראה איך הוא מדבר ורק כך הוא יסכים להביא את בנותיו לו לאישה. וזה כוונת רש"י בשביל להביא תולדות דיבר כך. אור לשמים.

פרשת ויצא תשפ"ב

כט.כ. ויהי בבוקר והנה היא לאה. וברש"י אבל בלילה לא היתה זאת לאה, שהרי רחל גילתה לה את הסימנים. הגמ' בב"ב מתארת בפרטות מה היה בפגישת יעקב ורחל: יעקב אמר לה שתינשא לו, א"ל רחל אבא שלי רמאי, הוא יחליף את לאה איתי, א"ל יעקב אין בעייה אני מוסר לך סימנים כדי שלבן לא יוכל לרמות. והנה, אחרי שהכל היה סגור היא הלכה וגילתה את הסימנים ללאה. וקשה מאוד מה ההיתר שלה לגלות את הסוד? ואם תאמר שפחדה מהבושה של לאה אז מעיקרא מאי קא סברא? וי"ל, שהמחשבה של רחל בתחילה היתה שאבא שלה רמאי אבל לא כ"כ בפרהסייה. היא חשבה שהוא יביא אותה (את רחל) לחתונה ולאחר החתונה הוא יחליף את לאה בצנעה ובכזה מקרה לאה גם לא תתבייש כ"כ. אבל לבסוף אבא שלה "החכם" והרמאי, גילה לכל העיר שהיא לאה וזה מה ששרו בחתונה היא לאה היא לאה היא לאה. וכמ"כ הוא שאל כלים מכולם ואמר להם שיעקב נשאר בגלל רחל וכו', וכך אחרי החתונה כולם נעמדו מתחת הבית לראות ולשמח לאיך, ואז רחל ראתה שהיא תתבזה בפרהסייה ועל כזה מקרה יעקב לא דיבר, לכן מסרה הסימנים. מר"ש שברדון.

כט.לד. ותהר עוד ותלד בן ותאמר הפעם ליהוה אישי אלהי כי ילדתי לו ושלחני בן נחור. יש להקשות מדוע עד עתה יעקב לא נלווה אליה, וגם שלא יתכן שיעקב לא נלווה לאשתו עד אז? וי"ל ע"פ המבואר בברכות מג: על עניין השדים ששד לאחד נראה ומזיק, לשנים נראה ואינו מזיק, לשלושה אינו נראה כלל, והנה כל עוד היו לה שני ילדים יעקב לא נלווה אליה לבד אלא רק עם השלישי כי לא היה אפשר להשאיר הילדים לבד כי יראה עליהם השד ויכולים לפחד, כעת שנולדו להם שלושה ילדים היא יכולה לשחרר אותם לבד והיא תשאר לבד עם יעקב. צמח דוד.

לא.ל. ועתה הלוך הלכת כי נכסוף נכספת לבית אביך למה גנבת את אלוהי. יש להקשות מה הקשר בין גניבת אליליו להלכת יעקב לבית אביו? וי"ל, אומר רבי העשל ע"פ חז"ל, ששאל מין את ר"ע מדוע אתם לא עובדי אלילים הרי הולכים בתר רוב ורובם עכו"ם, ותייך לו רבי עקיבא שמקור הדין של רוב הוא מצויז התורה יכבד את אביו' שהרי אביו הוא רק מדין רוב, וכיוון שילדני ח"י"א התורה א"כ התורה אמרת לא לעבוד אלילים. וא"כ י"ל שזאת גופא היתה טענת לבן, הרי אתה הולך לאביך לכבדו, ומי אמר שזה אביך, ע"כ מדין רוב, א"כ למה גנבת את אלוהי.

לא.כד. אל תדבר עם יעקב מטוב ועד רע. רע מובן, אבל טוב, למה לא? י"ל דהטעם שרבקה היתה עקרה כי לבן א"ל אחותינו את היי לאלפי רבבה. והקב"ה לא רצה שיאמר שזכתה להתעבר בגלל אותה הברכה. וא"כ שפיר י"ל שלא ידבר עמו טוב - לא מדובשך ולא מעוקשך.

לא.כט. יש לאל ידי לעשות עמכם רע ואלוקי אביכם אמש אמר אלי השמר לך מדבר עם יעקב מטוב עד רע. אומר נתקשו לא למה אמר אני יכול לעשות לך רע, רק אני לא יכול בגלל סיבה נלווית ואלמונית, הרי סו"ס אין הוא יכול לעשות רע, א"כ מה זה משנה מה הסיבה בדיוק, הרי הוא לא יכול. וי"ל, אומר האמרי שפר, שכוונת לבן הייתה שהוא עצמו בלבד לא יכול לעשות כלום, כי הקב"ה אמר השמר לך לי בלבד, אבל אני יכול לעשות שליח שעשה לכם רע, ואני לא אענש ע"כ יש אין שליח לדבר עבירה, ועוד שהקב"ה היהירני לא לדבר איתך מטוב עד רע, ועל מילי דדיבור אין שליחות כי מילי לא מימסרי לשליח.

לא.ל.לא. ועתה הלוך הלכת כי נכסוף נכספת לבית אביך למה גנבת את אלוהי. ויען יעקב כי יראתי כי אמרתי פן תגזול את בנותיך מעמי. רבי צבי חריף מבאר את המיזם שהיה בין יעקב לעשו ע"פ הפסוקים הנ"ל, הנה כתב באבן עזרא שרחל גנבה את התרפים בשביל שלבן לא ישאל בתרפים באיזה דרך ברח יעקב. והנה לבן לא יכל להרע ליעקב כי הוא בדרך לבד את שידן הוריו ושלוחי מצווה אינם ניוזקים, אמנם אז שייך רק ביעקב ומה עם שאר בני ביתו? וזה מה שאמר לו לבן ועתה הלוך הלכת כי נכסוף נכספת לבית אביך לקיים כיבוד אב, וא"כ למה גנבת את התרפים, הרי אתה שליח מצווה, ויען יעקב ויאמר כי יראתי פן תגזול את בנותיך מעימי כי להן אין מצווה.

לא.נב. אם אני לא אעבור אליך את הגל הזה ואם אתה לא תעבור אלי את הגל והמצבה. מדוע השהזכיר את יעקב הוסיף מצבה ולא הספיק לו גל? י"ל, אומר המהרש"ם ע"פ הרמב"ם (מלכים ט יד), דבן נח נהרג ונידון בעד אחד, אבל בישראל בעיני ב' עדים, ולכן אצל לבן הספיק גל ואצל יעקב הוצרך גם מצבה.

מאמרי מוסר וסיפורים בענייני הפרשה

הילדים קולטים זאת, והם מאושרים במה שיש להם ואין להם שום קנאה שחם דברים. וכשילד שמח ומרוצה בבית שלו, שוב אינו מחפש שום דבר. מוזרף לבית"ו. כבר רבינו זקנו זה עשרות בשנים, כבר עשה את שלו. ציפוי הבד, יבן דהה וחשירי מרוב ימים. מהחנות למזרנים, גרר אחד מנכדיו חתם המזרן החדש שרכשה אמנו עבור איבה - רבינו.

גנר ועולה במעלה רחוב וילקומרי, עצמו נוטף זיעה מחום היום, ופניו אל בית השבא. דפק קלות על דלת עץ הדחויק, ובכוחותיו האחרוניים הכניס את המזרן אל הבית. הרבינו, נרתע בבהלה: "מה זאת? מזרן חדש? בשביל מה? הרי זה ממש מותרות!" הנכד אל ירד לסוף דעתו של סבו, וניסה להסביר: "זו רק מזרן חדש במקום הישן הבלוי והמרופט. זהו מזרן רגיל לחלוטין ופשוט ביותר... אין בו שום דבר מיוחד שאפשר להגדירו כמותרות" – אך רבינו בשלו: "מותרות רע במזרן הישן!" וכשהוא נחרץ ועמד על דעתו: "מותרות - אצלי בבית! לא ולא!". היה זה לכנוד, שיעור ברוממות השגות זקנו במשמעותן של 'מותרות'. שיעור אותו למד ובו הרהר בשעה שירד במורד הרחוב, כשהמזרן נישא בידי בחורה בדרך המקבילה.

רבי יחיאל מיכל מזולאטשוב היה חי בעניות מרובה והסתפק במועט במועט. פעם התארר אצלו אחד מצדיקי הדור ששאלו מדוע הוא חי בכזאת פשוטות? ענה רבי יחיאל למה פשוטות הלא הכל יש לי... וכששאל היכן כלי הכסף לכבוד את השבת? ענה רבי יחיאל מיכל והיכן כלי הכסף של מר? ענה אותו צדיק ברביעי, למה לא הבאת אותם, ענה אותו צדיק מה אתה רוצה שאני אתגלגל איתם בגלות? אמר רבי יחיאל מיכל אני הפוך אני מצוי בביתו ואילו הכלי כסף זהב נמצאים בגלות. **רבי צבי** הירש מרמיניוב היה בעל צדקה עצום וחתת ידו עברו סוכימי עתק למען הכלל אך הוא עצמו היה חי בעניות אדירה והיה מסתפק במועט והיתה לו מורת רוח גדולה כשקנו בביתו איזה חפץ שהיה בזה טיפה יותר ממה שצריך למחיה. **על רבה** הראשי של גירבה רבי כלפון משה הכהן מסופר שהסתפקות שלו במועט היתה עד כדי מסירות נפש כי פשוט לא היה מסוגל אחרת, ומסופר עליו שנחה לא לאכול כלל מאכלי בשר בימות החול. בתקופות המלחמה הוא היה שרוי בחולשה רבה ורופאו אמר שהוא אייב לאכול בשר בימות החול לבריאותו, אך רבי כלפון לא הסכים לכך כלל ואמר שאינו מסוגל לאכול בשר בימות החול והוא מרגיש שבאכילתו מותרות הוא נעשה חולה יותר ואשר זה מועיל לו. **גם רבי** אליעזר יהודה פינקל שהיה מחלק כספים לכל ת"ח שארבי לפניו חידו"ת הקפיד מאוד מאוד להסתפק במועט ומועילם לא השתמש בכספי הישיבה לצרכו וגם כשנסע למען הישיבה השתדל לא לקחת מוניית וכדו"י אלא במקום שאם היה לוקח מוניית לעצמו אז לקח מחשיבה, את חתונות צאצאיו היה עורך בצמצום רב ופעם אף ערך אחת החתונות ביום שישי אהה"צ כדי לחסוך בכסף. **רבי** מנחם מנדל מווישווא היה מחשב כל הוצאה שאפשר, והיה אומר את ההוצאה פלוגיה ראה אפשר לתת אותה לבחור ישיבה שיקנו לו ואוכל ומשקה וכן לא הסכים שיוציאו עבורו שקל בזמן שיש להשתמש בדברים יותר פשוטים, וכשהוצרך לנסוע לעיר אחרת מפעם לפעם היה נוסע בעגלה הכי פשוטה למרות השיתה לו אפשרות בעגלה נוחה באמרו הרי הכסף של עגלה נוחה יכול ללכת ללומד תורה לא חבל. **הרב** מבריסק במשך שנים רבות לא הסכים להכניס מקרר לביתו וכן כיורים של גז, ורק אחרי הרבה שנים הסכים בעל כורחו שיכניס לביתו 'מותרות' אלו. **רבי** עזרא עטיה היה מושבח כל יום לפני ילדו בשמחה ראה כמה טוב לי שיש לי פת במלח ואכן זה מה שהיה אוכל יום יום, פת עם קצת מלח, והיה שמח בזה שמחה רבה ולעצמו מעולם לא היה צריך מאומה ואף כשהלך לחתונתו הוא שאל חליפה מתחר.

וצריך לזכור ולהוסיף שאלו שיש להם מותרות אין להם עוה"ז כלל, וכמו שאמר רבי אהרן קוטלר לתלמידי שרצה פעם לענות את הישיבה בלייקוד, וגם הבטיח לתרום בעין יפה לכשיתעשר, "כדאי לך להשאר, ואם אתה חושב כי עולם הבא יהיה לך, בהיותך מתומכי תורה, אך דע לך כי אם תעזוב את הישיבה, לא יהיה לך עולם הזה". שכן, זה אשר נוהג לפי דרכה של תורה – הוא אשר אשריו בעולם הזה.

פעם הגיעה קבוצת בנות לביתו של רבי חיים קניבסקי. מאחורי הדלת שפנתה לרווחה, התגלה בית עיוב מאוד. הרהיטים היו מעטים וישנים מאוד. המקרה היה שבור ועקום, והיו צריכים להניח תחתיו קרטונים כדי שיעמוד בצורה ישרה. המיקסר היה שבור ומכוסה מכל הצדדים אחרי עשרות שנים של פעילות ומאונסות, הכיסאות רעועים, כל אחד מהם בצבע אחר ועם דוגמה שונה, והכלים המעטים במטבח, היו שרידים של סטים ישנים, כל אחת עם דוגמה אחרת ולבצע שונה לחלוטין. הרבנית קניבסקי קיבלה אותן ושאלה אותן מה הם רוצות? הבנות הסבירו שבבית הספר הן קיבלו משימה, לכתוב מאמר על הנושא של 'הסתפקות במועט'. הפעם היה תורה של הרבנית להיות מובטח. היא מאוד התרבת לעזור לנאשים, היא משתדלת לענות לכל שאלה שמפנים אליה, אבל הנושא הזה שעלו מדברות התלמידות, אינו מוכר לה כל כך. "אני יכולה לצטט לכן מאמרים שהתלמוד על הסתפקות במועט", אמרה לתלמידות, "אבל כתלמידות סימנר בוודאי גם אתן מכירות את המאמרים הללו. אני יכולה לספר לכם סיפורים על גדולי ישראל בדורות הקודמים שהסתפקו במועט. אבל לעצמי אני חוששת שלא אוכל להשיב לכן מניסיוני האישי. אף פעם לא היה חסר לי כלום, ולא הייתי

יהודה בר אילעאי שהיה לו בגד אחד לו ולאשתו וכשהוא היה יוצא אשתו נשארה בבית ולחפץ. וכן הלל האזקל לא היה לו פרוטה בביתו עד שהוצרך לשמוע תורה מהאזקלה. וכן רבי תנאנן בן עזאי למרות שירד להם רגל מזהב, הוא החזירה לשמים. וכן מסופר על ריש לקיש שלא היה לו אפי' נר וכסתו להתכסות בו.

נביא כאן כמה סיפורים על צדיקי הדור אך חיו והסתפקו במועט וזכות זה זכו לחיים כה מאושרים וכמובן שלא הורגש עליהם שחסר להם שום דבר. בספר "ירושלים של מעלה" מובא סיפור הממחיש את הסתפקותו במועט של בני הישוב הישן בירושלים. בירושלים היה נר לפני כמאה שנה תלמיד חכם עצום בשם רבי פסח טרוקור, הוא היה קרוב מאוד למיד מוילקומרי, באחד הימים המגיד הרבה פסח שהמגיד צאת כועס עליו, באותו היום המגיד הרבה לפניו בדברי תוכחה על ענייני מותרות. רבי פסח שאל את המגיד אילו מותרות ראה בביתו? לפניו כשבויעים - ענה לו המגיד - בראש חודש הייתי בביתך וראיתי מפת משי פרושה על שלחן. כך זה מתחיל - היום מפת משי, מלח מותרות אחרות. חוורו רבי פסח והוא סיפר למגיד את סיפור מפת המשי: בימי נערותי בקבונה חלה אחד מפרנסי המקום, הנגיד ר' אליעזר פרידמן. במשך תקופה ארוכה התנדבתי לנגיד בביתו בכל יום כדי להקריא לפניו פקרי משניות וכו'. כשהביא המגיד לי לקבל שכר תמורת ביקורי בביתו, אך אני סירבתי, לפניי כחודש קיבלתי חבילה קטנה בקבונה, אליה היה מצורף מכתב מבני הנגיד ה"י"ל שבו הם כתבו שאביכם נפטר ובצוואתו לאן צויה לבניו ולשלו על את מפת המשי היקרה שלו, מותרות מסירותי הרבה בעת חילויו לפני שלושים שנה. אי לכך הם מבקשים ממני לקיים דברי המת ולקבל את המנתה, וכדי שימלא רצון אבינו, הם מבקשים שהמפה תיפרש על שלחני. אשתי אדוקנית - המשיך ר' פסח - סירבה בתוקף לקבל את המתנה היקרה. אך אני טענתי כנגדה: "היתכן לבייש את המספחה המתאבלת על האב? וכי יתכן לא לקיים דברי המת אשר בוודאי סבר שעושה בכך מעשה גדול וחשוב!" המגיד שמע את סיפורו של ר' פסח בתשומת לב רבה, ומכל מקום עדיין לא נחה דעתו. והחליטו להציע את הבעיה לפני רבי שמואל, גם סלנט. מצד אחד קיום מצוות המת דבר גדול הוא, גם הלבנת פנים חמורה לא פחות. אם יודע לבני ר' אליעזר כי ר' פסח אינו משתמש במפה זו - יצטערו על כך. אולם מאידך גיסא, אל לנו להחזיר "מותרות" לעיר הקודש. ככתמו הגדולה של ר' שמואל עמדה לו גם הפעם, וכך הוא פסק: "מפת המשי תמשך להיות פרושה על שלחן... אך מעליה יפרשו מפה אחרת פשוטה אשר בה יכוסה גנאי המותרות בעיר הקודש".

הספר 'מציאות' מספר רבי שלמה לורנץ: כפי שזכרתי להיות אצל החזון איש, הרב מבריסק, הקהלות יעקב, הגרא"מ שך ושאר גדוה"ת שזכרתי לשמשם, לא ראינו שם שום מותרות. ראינו רק כסאות שבורים. אפילו גדולי התורה בארה"ב בעשירי, שזכרתי להיות אצלם, כמו הגר"א קוטלר, הגר"מ פיינשטיין, הגר"י קמינצקי ועוד ועוד, כולם חיו בגניעות מירבית. כאשר שמע מרן החו"א ועד, לא אחז שטען, כי רבה של עיר שאינו מתגורר בדירה היפה ביותר בעיר יש בה שם חילול ה', הגיב מרן ואמר: "אדרבה, כאשר לרב יש את הדירה היפה ביותר בעיר, יש כאן חילול ה'..." מעשה זה שמעתי מהגרא"ל שטיינמן, שהוסיף ואמר, כי כל זאת רק בנוגע לדעתו של הרב עצמי, אבל בקשר לצניבור יתכן שעליהם לסבור כי ראויים להיות לרב דירה נאה. מי שנכנס לביתו של מרן החו"א, עמד נפעם: הכל אומר צניעות ופשוטות מיהת ברזל, כסאות שבורים יותר משלמים, שולחן רעוע, לא היה ארון בבית - למעט ארון ספרים פשוט שבפשוטים - מעט הבגדים שהיו לו, קפוטת כובע - שלפי השמועה היו עוד מזמן חתונתו, היו תוליים על מסמר שהיה קבוע בקיר. כך היה בעת שהתגורר בביתו הקטן בגבעת רוקח, וכך היה גם כאשר עבר לדירה מרווחת יותר ברחוב שנקרא עכשיו על שמו. רבים היו מאושרים לו היה מתאפשר להם להכניס קצת רווחה לביתו, ובכל זאת הכל היה כל כך דל ופשוט. מראה זה השאיר על הבאים לביתו רושם כביר, שאי אפשר לתאר. כמובן שיש רבים מגדולי תורה וגאוני עולם בפרט אצל כ"ק האדמו"רים שגרים בירושלם יפות כי הוא לכבוד ציבור התלמיד וחסידה האדמו"ר שיש בוהה עניינים של מלכות וכבוד התורה ובחיייהם האישיים הם חיים בפשוטות ובצניעות.

בגליון דובב שפתיים על רבי מיכל יהודה ליפקוביץ מסופר כך: במעלה רחוב וילקומריר בני ברק, ניצב לו בית ישן בן קומה אחת, פארו של ארמון זה, אצל פשטות. בגניעותו בקירותיו המתקלפים. בעניי חדריו והול קטן, במטבח הצר והפשוט, ששני ברזי - בשרי וחלבי - מריקים מדדיהם מים קרים בלבד. הרהיטים הם הם לא שניו פניהם עשרות שנים. מיטות ברזל - מיטות סוכנות בלשון העם. במשך קרוב לששים שנה (כולל שנות 'הצריף'), היו כותלי בית זה עדים לאדם הגדול שהילך וחי ביניהם. ספגו את קול התורה שהדהד בו ביום ובליל ובשעות שאין לא מן היום ולא מן הלילה. עדים היו לדמעות שנשפכו למלכות שבורים, ומעני רבינו שהאזין להם וכאב את כאבם. ארמון' של כבוד התורה. ההסתפקות במועט וההתרחקות ממותרות, מעולם לא העיבה על השמחה ששררה על פני בני הבית. הבית הצנוע והפשוט היה ממיד מלא שמחה שהקרינה לו לבות כל הנכנסים אליו והבאים בשעריו. רבינו עצמו היה אומר: "העיקר תלוי בשמחה שההורים שורים בבית. ואם הם משרים אוריה של שמחה ושל הסתפקות במועט,

הסתפקות במועט: יעקב אבינו שאל מאת ה' שיתן לו חם לאכול ובגד ללבוש. רבינו חביי בספרו חובת הצדקות החריב בעניין זה בקשת יעקב הרבה וכתב שם שדרך הלבדות יצדיקים לבקש זה הדבר ההכרחי בלבד שא"א לו לאדם שיחיה בלעדיו. כי המותרות גורמים לדברים רעים, ועל כן כל איש ירא את השם ראוי לו שיחיה שמח בחלקו וישתתק במועט, ושלל יתאוה המותרות, וכל רצון אדם במותרות לא נובע מצורך אמיתי אלא רק מצבעת היצר להרע לאדם. ובבאינו הלכה בשאר הימים ככתב: ואל יצמצם בהוצאת יום טוב - אבל בשאר הימים צריך כל אדם לצמצם בהוצאותיו, וזהו תוכחת מרובה על זמנינו שבעו"ה הרבה אנשים עוברין ע"ז ולא ישימו לב איך להתנהג בהוצאות ביתם להרחיק דברים המותרים ורבים עליהם הפילה התנהגה הרעה הזו שמביאה את האדם לביטוש פלילי לגיד יום חמס וגם להרפה וכלימה. והרבה יסובות יש שגורמים להתנהג רעה הזו. ואשרי למי שיאמץ לבבו ולא ישגיח לפיתויים וינהל הוצאות ביתו בחשבון כפי ערך הרווחתו ולא יותר. ובחפץ חיים בספרו שפת תמים פרק ה כתב: שסיבת הגזל שהורגל אצל אנשים זה משום ריבוי ההוצאות ומותריה המבלושים מעטו קבע בעו"ה. וזה הגורם לנו בזמנינו כל הצרות וכל התלאות, מבפנים ומבחוץ. ובתחילה כשמרגיל אדם עצמו בזה, אינו מתבונן על אחרות, שבתחלה חשב ב"ה מומיניו לאדם מעות בחסדו, כדי שיוכל לחיות את נפשו בזה, וגם לפרוע מזה חובות הבורא כצדקה וגמ"ח והחזקת התורה, וכדומה לזה היצה"ר מסיתו, שעתה נאות לו להתנהג בענייני הוצאות הבית והמבלושים במעלה הגבוה מערכו [הפחות כהמכובד, והמכובד כאחד מעשירי העם]. כדי שיתראה לחשוב ומכובד לעיני חבריו. והאדם מרגיל את עצמו בזה, עד שבמשך הזמן הוא נעשה מוכרח לזה להתנהג כדרך הגבוהים. ואח"כ אם נתזמן לו שנה או שנתיים שאינו משתכר לפי ערך ההוצאה אשר הרגיל את עצמו בזה, מצא לו היצר מקום להטעות ולפתותו לגזול ולחמוס, ולחיות לוה רשע ולא ישלם, כדי להתנהג באופן הראשון שלא יתבה לעיני חבריו שבעיר. וברבות הזמן נעשה גזלן וחמסן שאינו חושש כלל לחיי נפש חברו וכו'. אבל כבר אחז"ל איהו חכם הוראה את הנוהג, וגם כשיש לו הרבה סוף להתנהג כמו בן אדם רגיל, וממשך החי"ח וכותב ובזמנינו רבו הוצאות הנישואין במלבושין, עד שרבות בנות באות לידי בזיון בהגיען לפרק נישואיהן. אב ואם בוכים ומבכים, ואין להם מושע. וכמה רעות רבות וצרות שעוברים על ראש העניים. ומי גורם לכל זה אם לא ריבוי הוצאות ומותריה המבלושים שנעשו בקבע בעו"ה, שגורמים בזה רעה לעצמם בזה ובבא, וגם לכל העולם כולו. ובהערות שם הוסיף: והנה הלוקוסט קלקל הרבה מאד אנשים, אפילו אותם שמשאר במדינתנו. ואף אותם האנשים שלא עזבו מקומם, ולא קלקלו את בניהם ודרכיהם, אבל כמה בטול תורה ותפלה נגרם להם בגלל המותרות, שהיו נאלצים לעבוד עבוד מרובות ביום ולפעמים אף בלילה כדי להרוויח כספים עבור המותרות, ונופצו לרסיסים כל קביעות העתים לתורה שהיו להם, הן בבית המדרש והן ביחידות בביתם, וכל תפילותיהם וברכותיהם טופפות וקטופות, והולכת ומתייבשת מהם הלחלוות בענייני רוחניות שרששו להם בענרתם בשיבה, והולכים ומתגשמים מיום ליום. וכן כמה בני תורה מחובשי בית המדרש עזבו תלמודם לחלוטין בגלל ששקעו בחובות עבור מותרות הדירה והריהוט וכדומה. וכן כמה מהם אף שלא עזבו תלמודם לחלוטין, עזבוהו למחצה שלשלו ולרביעי, ועקרו מהם חלק גדול מכם חיותם בתורה ותפלה. וכן החפץ חיים עורר אותנו על זה בספרו שם עולם חיינו שער החזקת התורה פרק י"ג, וז"ל:

הנה כאשר נתבונן הייב במעשנו נמצא שבעונותינו הרבים דפי השי"ס פרושים אצלו על כותלי הבית, וכן דפי המשניות על הכסאות היפים והשולחנות הנאים, וכן כל ההלכות שבתורה פרושים על בגדינו היפים והבגדים היפים של איש ביתנו. וכל אחד מדמה בנפשו שהוא הכרח לו כדי שיוכל לדור בדירה נאה וללבוש מלבוש נאה וכן לאכול מאכלים יפים כדרך העשירים, אבל כאשר יתבונן עצמו יראה שאין זה בכלל הכרח. והבחינה לזה, אילו הוא החתיב עצמו לתבון השווה לו במדרגתו בכל דבר, לונוג ולהלבישו וליתן לו דירה יפה לפי כבודו, בוודאי היה מצמצם בכל יכולתו בענין זה והיה אומר על כל פרט שהוא די הותר, ואילו על עצמו יאמר על כל פרט שהוא הכרח, אף זה כי אם שהיצר מסמא את ענינו. עכ"ל. וכבר אמרו אח"כ באבות כך היה דרכה של תורה פת במלח תאכל ומים במשורה תשתה ועל הארץ תישן וחייו צער תחיה ובותרה אתה עמל. אשרך בעולם הנה וטוב לך בעולם הבא. וכן בחולין לעולם יאכל אדם פחות ממה שיש לו אך יכבד אשתו ובניו יותר ממה שיש לו. ובתד"א עד שאדם מתפלל על דברי תורה שיכנסו לתוך מעיו ותפלה על אכילה ושתייה שלא יכנסו לתוך מעיו.

המסתפק במועט כל ימיו טובים. הגר"א היה אומר מקור כל החטאים והעוונות בחמדה ובתאוה הרכושיות. כאשר אדם משקיע את מחשבתו בקבוצת הבלי העולם הזה, הרי לו כורחו הוא מתרחק מקניני העולם הבא. והיה אומר הבעל התניא הגדול והשמירה מפני העבדות הוא הסתפקות המועט. וכל הממיקים תורה מעוני סופו שמקיימה מעושר. העירות דבש כותב יעקב התשובה הוא החקת המותרות כי כל גרם עוונות הוא מותרות ובעונותיו. והמסתפק במועט לא רק משפיע שפע לעצמו אלא גם לעולם כולו כמסופר על רבי חנינא שהיה מסתפק בקב חרובים לשבוע וכל העולם ניזון בשבילו. וחז"ל מספרים על הרבה תנאים שהאירו את העולם והיו עניים מרודים ומסתפקים במועט. למשל רבי

צריכה להסתפק במועט. תמיד היה לי כל מה שהייתי זקוקה לו, ולכן אני מרגישה שלא בנוח להטיף לאחרים להסתפק במועט... את התלמידות הודו לה בחוס ויצאו מהבית כשחיוק רחב נסוך על פניהן. בלי שידעה בכלל, העניקה להן הרבנית רעיון מוצלח במיוחד, עכשיו יש להן כבר מה לכתוב על הסתפקות במועט, אחרי שראו את הבית החדש, ואת בעלת הבית המועלם לא היה חסר לה כלום... בספר בית אימי שהוציאה בתה הרבנית צביה היא מתארת את המצב בבית כך: העניות בעלה לידי ביטוי גם ברהיטי הבית: היחס של אבא, שעליו היה יושב ולומד ליד הסטנדר, היה כיסא מטבח פשוט ושבור. חלק מהרהיטים היו 'ירושות' משכנים שהחליפו את הרהיטים כשאת הישנים יתרמו לנו. זכור לי אחד הרהיטים הללו – שולחן

ידיעות חשובות וכן דברים מגדולי ישראל ערוך בדרך של שו"ת

שאלה: מה הסיבה שיעקב נשאר בבית לבן עוד שש שנים אחרי שמר לעבוד אצלו 14 שנים בשביל שני בנותיו וגם כשיצא זה היה כי ה' נגלה אליו בחלום ואמר לו שילך. הלא בבית לבן היה לו רע ומר כמו שהעיד על עצמו הייתי ביום אכלני חורב וקרר בחלילה ותידד שנותי מעיני? **תשובה:** החפץ חיים שאל את השאלה הזאת ותיך שברגע שלבן אמר נישחתי ויברכני ה' בגללך הבנתי שיש קידוש ה' בזה שאני נשאר, לכן למרות הקושי הגדול נשאר יעקב עוד שש שנים. רואים כמה חשוב למסור נפש למען שמו יתברך.

שאלה: מה הסיבה שלאה זכתה בסוף להינשא ליעקב ולא לעשו שהיה מיועד לה בתחילה הלא 40 יום קודם יצירת הוולד הקב"ה מחליט בת פלוני לפלוני והלא אצל לאה הוחלט שתינשא לעשו? **תשובה:** חז"ל אומרים שע"י תפילה אפשר לשנות גם מה שנקבע קודם יצירת הוולד ואפשר לבטל גזירות ולהתשדד עם שידוך יותר טוב ממה שנגזר עלי כך כותב האלשיך כאן, ולכשלו הזוהר שכותב כל איש ששופך דמעות לפני הקב"ה (הסטיפלער כותב שדמעות לאו דווקא אלא העיקר לב נשבר) אע"ג שנגזרה עליו גזירה רעה יכול לבטלה ולא ישלוט עליו העונש. וכל המרבה בתפילתו נענה.

שאלה: האם יש עניין לאכול פירות שיש בהם קדושת שביעית? **תשובה:** יש בזה מצווה והאוכלם מכניס קדושה לגופו, כמו"כ אכילת פירות שביעית מסייע עלייה מהטבע ולתשובה. מקורות: דרך אמונה רפ"ה שאבנו עליו. רבי חנוך מאלכסנדר. רבי שמואל מסוכטשוב.

שאלה: בפרשתנו יעקב עשה מצילה היכן היא נמצאת כיום? **תשובה:** בספר תוספות המצילה מובא שהיא נמצאת בין אבני הכותל.

שאלה: על מה צריך האדם להקפיד יום יום לבריאותו? **תשובה:** בעבר הבאנו הרבה בחשיבות שתית מים, כעת נכתוב מה עושה המים לגוף וחלילה כשלא שותים מה הנזק שיכול לגרום: שני שלישי מגוף האדם מורכב מנוזלים, וביום רגיל בלי פעילות גדולה או מחלה הגוף מאבד 4.5 ליטר של נוזלים, ואת זה הגוף חייב בחזרה. האדם צריך להחזיר לעצמו כל יום 2 ליטר לאישה ו-3 ליטר לגבר. את שאר הנוזלים הוא מקבל מפירות ירקות חלב ועוד דברים שיש בהם נוזלים. תה וקפה גורמים לאיבוד נוזלים ולא נספריים בחישוב. מים מסייעים מאוד להרגעת רעב, מסייע מאוד במניעת עצירות ובעיות במעיים, בימים חמים במיוחד או לאחר התאמצות מחלה וכד"ו יש צורך להרבות יותר בשתיה. מים שומרים על ריכוזו ואיזונו. יש לציין שמי הברז בישראל ובמדינות המפותחות הם מים מצויינים וראויים לשתיה אך כוס מים מבקבוק עולה כמו אלף כוסות מהברז.

שאלה: מי קודם למה האיש או האישה? **תשובה:** אצל הגויים ה' יודרף את אשה האישה קודמת, להיכנס הביתה, לאכול וכו', ומסתבר שזה נובע מכוונות לא טהורות. אצל היהודים זה לא כך. בכל ענייני הכבוד הבעל קודם לאישה. וד"ז מצוינו בפסוק (לא יז) ויקם יעקב וישא את בניו ואת נשיו על הגמלים, ואילו אצל עשוי כתוב ויקח עשוי את נשיו ואת בניו. אבל כ"ז בענייני כבוד. אבל בענייני חסד מצאנו בתורה שהאשה קודמת. הנה אברהם נטע תחילה את אהל אשתו ואח"כ את אהלו (יב) וכן המושג של לכבד את האישה יותר מגונו מצאנו בתורה, אבל המושג של נשים קודמות לגברים זה מצאנו רק בגויים כי בכבוד האיש קודם, ובכבוד והיינו בחסד ועזרה האישה קודמת. רבי חיים פנחס שינברג היה שותף כלים באופן קבוע בביתו, וכן תמיד שהיה במקומות שחלקים מיני מתיקה ושוקולדים היה לוקח ואומר אני שומר זאת לרבנית, ועוד הנהגות טובות שהלואי ונזכה ליישמן הלכה למעשה.

שאלה: בשבת קודש זאת ישנה עשה מסוגלת לישועת הכלל והפרט, מה היא השעה הזאת ומה הסגולה? **תשובה:** מקור הסגולה הוא בספר 'ברית מנוחה', ספר קדמון המוזכר על ידי רבי חיים ויטאל; וכך הוא כותב: קבלה יהיה בידך שהשנה התשיעית שנה מובחרת, החדש התשיעי הוא חודש טוב מן הטובים וחודש רצון, ויום התשיעי לחודש המובחר שבכל החודש, ושנה תשיעית של יום שעה טובה ומובחרת משעות היום – והיא מוכנה מאד להצלחה, צינור לכל השפעי'. בספר 'ברית מנוחה' מצויין כי מקורה של הסגולה הוא מימון התנאים, ונאמר ברוח הקודש – כך שהסגולה יש לה מקור. לכן בשבת זו וכל השעות 1 – 3 בצהריים וי"א שגם

גגול, שמפעם לפעם היה אחד השכנים נכנס לתקנו כדי שנוכל להמשיך להשתמש בו... חלק מהמיטות חרקה עם כל תזוזה. מצעים היו בצמצום רב, ואמא היתה מכבסת אותם רק בימים שטופי שמש, כדי שנוכל לשוב ולהשתמש בהם באותו יום. גם כלי מטבח לא היו בשפע. גיסי רבי זליג ברוורמן מספר, כי בשבת הראשונה שהגיע כחתן, התפלא לראות את הצלחות של השבת ואת הסכ"ים, שהיו אוסף של שאריות מסטיים רבים. וכאן בא הפלא הגדול – למרות המצב הכלכלי הקשה לא חשנו שונים מן האחרים ולא הרגענו בעניות כלל. יתירה מכך, אבא ואמא הקפידו מאוד שנהיה נקיים ומסודרים ולא נלבש בגד קרוע או בגד שחור בו כפתור. אמא השרתה בבית שמחת חיים תמידית, והדבר השפיע על כולנו. גם חברותינו מבית הספר חשו בכך:

בלילה הוא עת רצון מיוחד לקבלת התפילות. ובשבת אסור לבקש בקשות פרטיות ובדרך של מי שברך התיירו וכו"א ישאל לרבותיו איך מותר לבקש בשבת.

שאלה: הנה זכינו שאנו בדרך שהגיע לימות המשיח וכל מה שכתוב בחז"ל על ימות המשיח מתקיים. אחד הדברים שכתוב על ימות המשיח שהיוקר יאמיר, והנה מתקיים בנו דבר זה בחד פעמי (שהו לבד עולה למשפחה ממוצעת הוצאה של למעלה ממאה שקלים בחודש) ושאר מיסים שנגזרו על בני התורה. האם יש דרך להיפטר מעונש זה? **תשובה:** אדם לא מחוייב להכניס את עצמו לעונש זה, ואם נמשך להשתמש רק בשבת בח"פ ממוש יש קושי בשטיפת הכלי, ובשבת הקב"ה מחזיר. אבל בימות החול זה בקל להשתמש ברב פעמי ומתרגלים לכך מהר. הרשעים רוצים להרוויח על חשבוננו לא ניתן להם את זה.

שאלה: לפני 15 שנה זכה יהודי דתי מישראל בשם ישראל אומן בפרס נובל על המצאת "תורת המשחקים". מה היא "תורת המשחקים"? **תשובה:** תורת המשחקים נועדה לצפות איך יתנהגו בני אדם במצבים אסטרטגיים. ומנסה להסביר איך בני אדם מגיעים להחלטות במהלך משחקים. המקרה הנחקר ביותר בתורת המשחקים הוא דילמת האסיר: המשטרה עצרה שני אסירים – אסיר מס' 1 ואסיר מס' 2 בחשד לעבירה שעונשה עד חמש שנות מאסר. אבל למשטרה יש גם חשד כבד שעשויים גם ביצעו פשע חמור יותר 'שוד' שהעונש עליו הוא עד 20 שנות מאסר. חוקר המשטרה ממניס כל חשוד לחדר נפרד ואומר לו: הגיע הזמן שתודה בביצוע השוד. תקופת המאסר שלך תלויה בהודאה שלך ועל השותף שלך לפשע. אם רק אתה תודה, תצא עוד היום לחופשי. אם אף אחד מכם לא יודה, שניכם תקבלו עונש מאסר של חמש שנים; אם שניכם תודו, תקבלו עשר שנים; ואם רק השותף שלך יודה, תקבל אתה עונש מאסר של עשרים שנה. באיזו אפשרות יתבררו החשודים: בכל מקרה – גם אם אסיר מס' 2 מודה וגם אם לא – משתלם לאסיר מס' 1 להודות במעשה. (אם אסיר 2 מודה, אסיר 1 יבלה עשר ולא עשרים שנה בכלל. אם אסיר 2 אינו מודה, אסיר 1 ייצא לחופשי במקום לבלות חמש שנים בכלל. כך או כך, יש לאסיר 1 מניע אישי להודות). אותו היגיון תופס כמוכן גם לגבי האסיר השני. אם כן, תורת המשחקים צופה ששני האסירים יודו במעשה, ושניהם יישבו בכלל עשר שנים – כלומר שניהם יפסידו, כי אילו היו שניהם שותקים, היו מקבלים רק חמש שנות מאסר. במציאות מסתבר שרוב הסיכויים שאף פעם לא יתחקרו במשטרה מצב כזה – אבל מצבים רבים שאנחנו נתקלים בהם בחיים מתבססים למעשה על העיקרון של דילמת האסיר, מנקודת הראות של תורת המשחקים. כדי להסביר זאת בצורה ברורה יותר, נגדיר בדיוק למה הכוונה במושג דילמת האסיר. כך נוכל לזהות מתי מצב מסוים במציאות הוא "דילמת אסיר", גם אם אין לו שום קשר לאסירים. דוגמה: השלכת אשפה. התושבים המבלים בפארק ציבורי צריכים להחליט אם לזרוק את הפסולת לפח בסוף הבילוי. מנקודת מבט אישית, קל יותר לכל אחד מהם להשאיר אותה ורוקח על הארץ – אבל אם כולם יעשו כך, הן הן יהיה במצב גרוע מאוד. בדילמת האסיר הזאת, השחקנים הם האנשים המבלים בגן הציבורי, האסטרטגיה הולטת של כל שחקן היא להשאיר את האשפה על הקרקע, והיא תוביל לתוצאה גרועה עבור כולם. אחת הדרכים להיחלץ מהדילמה היא להחליף את המניע של השחקנים, כך שיהיו מעוניינים לעזור לאחרים. במקרה של השלכת אשפה, למשל, אפשר להציב בגן הציבורי שלטים ועליהם הכתובת שכנים טובים זורקים את האשפה לפח. צעד כזה עשוי להניע את התושבים לנקות אחריהם, כי הם רוצים להרגיש שהם שותפים טובים וגם לא רוצים שיחשבו עליהם כעל שכנים רעים. אם הרגשות החדשים האלה יהיו חזקים מספיק כדי לשכנע את כולם לנקות, כולם ירוויחו כי הן הציבורי יהיה נקי, והתושבים ירגישו טוב עם עצמם ועם שכניהם כתוצאה מהתנהגותם הטובה. שיה אומר במקרה שלנו שאסיר אחד מנטיח לשני אם אתה לא תודה באשמה, אני מבטיח שגם אני לא אודה. אבל אם תודה באשמה, גם אני אודה, נניח שאסיר מס' 2 מבטיח את ההבטחה הזאת, ואסיר מס' 1 מאמין לו. במקרה כזה, אסיר מס' 1 צריך לבחור בין עשר שנות מאסר (אם שניהם מודים) לבין חמש שנות מאסר (אם אף אחד מהם לא מודה), ולכן הוא יבחר מובן לא להודות בעבירה. הדילמה נפתרה! אבל מה אם אסיר מס' 1 לא מאמין לשותפו? זאת לדעתו הוא יפר את ההבטחה, אסיר מס' 1

כשביקשנו לבוא אליהן ולהכין עמן שיעורים בבתיהן, הגדולים והמרווחים, הן רצו לבוא לביתנו דווקא! לדבריהן, מאור הפנים של אמא הקסים אותן... בתבונתה הרבה השכיחה אמא לנווט את ספינתנו באופן מופלא: מחד גיסא, השתדלה לחסוך ככל הניתן, ומאידך גיסא, הצליחה למנוע מאנתי תחושה של דחקות ועניות, עד כי שנות ילדותי זכורות לי כשנות שפע... לחג הפסח, למשל, קיבלנו צאצאית שהעבירה לנו ת דודתו של אבא, הבשלת שרה רוטברג, ששימשה את בנותיה, והיינו מאושרות ביותר... זכורני כיצד שבת פנים מבית הספר ושחתי לאמא בעצבות כמה מסכנה אחת תחבורתי לכיתה – כמה משפחתא אין כף, ולכן היא אינה מצטרפת לטיול. כמה ריחמתי עליה בשל עניותה, בזמן שאנו היינו דחוקים לא פחות...

יודה באשמה, ושניהם יקבלו עשר שנות מאסר. הדילמה נשארה בעינה! איך תוכלו לודא שיאמינו להבטחות שלכם? השיטה הפשוטה והיעילה ביותר היא להקפיד לנהוג ביושר ובהגינות. אם אחרים יראו שמילה שלכם שזקיימו ושאכפת לכם מהשם שלכם, הם יסמכו עליכם שזקיימו הבטחות. כך תוכלו לגצל את מלאה הכוח הטמון בהבטחות, להיחלץ מדילמות אסיר שאתם נתקלים בהן, ולשפר את חייכם וגם את חיי הסובבים אתכם.

שאלה: איך אפשר להפוך את הבית למקום שמח ולא מלחץ ולחץ? **תשובה:** ברגע שמוסיפים לכל תשובה את המילה בשמחה רבה הבית הופך להיות לבית הכי נעים שיש בעולם. לדוגמה אתה מסכים להוריד את הזבל? תשובה: בשמחה רבה, ברגע שזה נאמר, הצד המבקש שמח ולא מרגיש שכאלו העמים משחו על זה שבקשו ממנו, ולכן כדי להעצים את האווירה הטובה בבית או בכל מקום יש להוסיף לתשובה את המילה 'בשמחה' ואז יורד כל המתח וכו'. אדברה ושולם בך.

שאלה: ממתי כדאי לחנך קטנים על שמירת העיניים? **תשובה:** הרב וואזנר אמר מגיל 11 ומעלה בהדרגה, וכל חד לפום חורפיה. כמו"כ כבר מגיל תשע ראוי לחנך הילדים לישון כמו שצריך (לישון על הצד ולא אפרקדן) כדי שלא יתרגל לישון באיסור ואח"כ יהיה קשה לו לשנות את זה.

מדוע זה יש להימנע מלקרוא בשבת: רעיונות של השבוע:

א. כדי לנקות סיר שרוף אפשר לשפוף, להשתמש בתכשירים חזקים במיוחד, בקיצור להתאמץ. ואפשר למלא את הסיר במים וסבון כלים, להדליק את האש ולתת לתמיסה לרתוח. להסיר מהאש, לצנן לנקות כרגיל עם ספוג הכלים. החום ביחד עם החומר הפעיל בסבון ממיסים את השומנים הרשופים והניקוי קל ממדי.

ב. כתימי שמן, רגיו או צבע על הבגדים אפשר להסיר בקלות בעזרת סבון כלים. משפפעים מעט סבון כלים ישירות על הכתם, מניחים ליום שלם ומכבסים כרגיל.

ג. צירים חורקים של דלתות וארונות יכולים להסיר מטריד מעצבן. מרחו מעט סבון כלים בין חיבורי הצירים והחריקות יפסיקו מיד.

ד. מי שרוצה לצבוע את הבית בצורה מיוחדת בלי לשלם הרבה כסף... בטמבור מוכרים בקבוקוני צבע עלות של 100 שח. אפשר לקנות איה צבע שרוצים ולרבע קט עם צבע לבן רגיל של קירות וככה מקבלים כל צבע שרוצים לקיר (כגון שקונים בקבוקון שחור ומערבבים קצת ממנו עם לבן ונוצר צבע אפור) אפשר כהה ואפשר בהיר. לצביעת חדר ילדים, לגויים דבק סלוטייפ ועושים אותו פסים בקיר כל מיני צורות שרוצים שהקיר יהיה כגון משולשים או ריבועים וכד"ו וגובעים את כל הקיר על הסלוטייפ.. וכשהצבע מתייבש מוציאים את הסלוטייפ שהדבקנו (מומלץ לא לצבוע אותו לגמרי כדי שיהיה אפשר למצוא אותו בקלות). ומקבלים צורות מאוד יפות בקיר..

ה. להחזיר חולצה שהתכווצה לגודלה המקורי הכניסו את החולצה שהתכווצה למים עם שמפו לילדים (על כל ליטר מים כף אחת של שמפו). השאירו במים במשך חצי שעה. שחטו את המים והניחו את החולצה בין שתי מגבות במשך 10 דקות. לאחר מכן מתוח את החולצה לגודלה המקורי. שימו דברים כבדים על הפינות המתוחות, והשאירו אותה לייבוש.

ו. אם טטפף שעווה על מכנס וכדומה, אפשר להוריד את השעווה באמצעות נייר אפיה ששמים על השעווה ומגהצים. השעווה כולה נדבקת לנייר.

שאלה בחושן משפט:

שאלה: שומר שכר שלא שמר אבל לא אירע לחפץ כלום האם מקבל ע"כ כסף? **תשובה:** באמרי אלאיזור (הנמצא בסוף ספר אמרי בינה סט"ו) מסתפק בזה ולכאורה הנידון בזה האם השכר הוא על השמירה ואז לא מגיע לו שכר. או שהשכר הוא על אחריות השולמים אז מגיע לו שכר, וברור. אמנם מצוינו במשנ"ב שו יח שכתב להדיה שכל שלב שמר אינו מקבל שכר. אבל דעת החו"מ ב"ק ז' ז' שכל שלב שכר. משמע שבה נחלקו האם השכר הוא על האחריות או על השמירה. ועיי"ש. משפטי אהרן.

הלכות בפרשה: ונתן לי לחם לאכול: פסק הרמב"ם המאבד אוכלים דרך השתתה עובר בלא תשחית. כתבו הפוסקים כל אוכל האוכל מאכל אדם אין להפסידו ממאכל אדם אפי' אם הוא דרך כבוד. וגם אוכלים שהותר להפסידם אין לעשות זאת דרך ביוון. וכן צריך לומר לא בזלות אוכל בשום מצב. **נביא להלן כמה הלכות ובנין השימוש באוכלים ומתי מותר לזרוק אותם ואיך ראוי להשתמש בהם דרך כבוד.** בשו"ע קפ"ג מובא שאסור מהדין לאבד התיבות לחם שיש בהם כזית, ואף בפחות מכזית זה מביא לידי עניות. ויבורר כתב הרבה בחמורת המאבד פירות לחם דרך ביוון, ומלבד עניות זה יגרום שלא יצא מהעולם עד שיוצקס תבריות רח"ל. לכן סגולה לזיכרון ע"י שאוכל פירות הפת. **עתיית ותומר דבורה.** **וכן יש לאסור הפת לפני שזוקה הפת החד פעמית בביוון לאשפה.** ובמש"ב שם סק"י כתב את **האופנים שהותר לאבד את הפת:** א. פרורים שאין בהם כזית וכבר לא ראויים או עומדים לאכילה מותר להשליכם לכיור. ובספר וזאת הברכה הביא שיש מהפוסקים שכתבו שלא ישלך לכיור אלא יטנוף יפה וירסקם לפת. וכתבו מהפוסקים שבאופן זה שרי אפי' יותר מכזית כשלא עומד לאכילה. וברור שכשהעלה עובש וכדו' שרי. הרב אלישיב ורח"פ שינברג ורי"י פשר. **זריקת אוכל אסור,** אולם כשנותנה לפני מהסובים לצורך האכילה ונעשה וע"י שזרק להם האוכל מגיע למקום נקי בלי שנמנע וכדו' רביס מהפוסקים התייר. וכשזורק ועי"ז זה יכול להימנע או לפיכך במקום שאינו נקי וכן כשזה דרך ביוון לכיור אסור. **תלת לחם או שקית לחם על מתלה** הוא דרך ביוון ועלול להביא אדם לידי עניות כמבואר בפסחים ק"א: (שאר מאכלים שאינם לחם שרי, ובעוה"ש מחלוקת). וכשתולה באופן מובדבד כגון שתולה תיבוק אצל יפה על מתלה כשבתוך התיבוק נמצא האוכל, כתבו רביס מהפוסקים שאי"ז ביוון והתייר. ויש שהתייר וכדו' עי"י אחר שאינו בעלים של האוכל. **ולצורך מצווה כגון עירוב וכדו' התייר. הוראה אוכל ברהוב** יש דין לא

ביותם פרישת פגע. **סיכום הפרשה תשובות לפי סדר הא-**
ב מותאם גם לילדים, תשובות בסמוך לשאלה: א. מה עשה ה' להרפה של רחל? **אסף אותה. ב.** מהיכן יעקב? **באר** שבע. ג. שם של אחד השבטים כשהופכים את שמו הוא שם של בעל חי? **גד - ד.ג.** מה מצא ראובן בשדה? **דודאים. ה.** יעקב שם לפני הצאן את? **מחלוקת. ו.** מה הדבר הגדול שעשתה רחל? **ויתרה ללאה. ז.** מנשות יעקב? **זילפה. ח.** כבש שניתן ליעקב? **חוס. ט.** מה שניתן ליעקב? **טלוא. י.** הבן הרביעי? **יהודה. כ.** היה הבטיח ליעקב והיה זרוע? **זעפר הארץ. ל.** איך קראו לבית קם לראשונה? **לוז. מ.** מה עשה יעקב עם האבן אשר שם מראשותיו? **מגיבה. נ.** איך ידע לבן שה' ברך אותו בגלל יעקב? **ניחוש. ס.** מה ראה יעקב בחלום? **סולם. ע.** מה יעקב הבטיח שיעשה עם מה שהבטיח לו ה'? **עשר אשערנו לך. פ.** היכן הבחין יעקב שלבן כועס עליו? **פניו. צ.** את שם לבן גוז? **צאנו. ק.** מה אכל יעקב בלילה? **קרח. ר.** מה רחל היתה? **רועת צאן. ש.** כמה שנים עבד יעקב ברח"ל? **שבע. ת.** מה גנבה רחל? **תרפים. שמות עקבים בפרשה: א.** אבני החרס? **ב.** בית אלוקים. ג. באר בשדה. **ד.** מחשף הלבן. **ה.** אהל יעקב. **ו.** פחד יצחק. **חידות בפרשה: א.** בפרשה היכן מוזכר שמות של שני אנשים מעשרה דורות בין נח לאברהם? **ב.** בפרשה שני

בשידוך: מה אתם נותנים? - דירה בירושלים, ואתם: - אהנונו פדע פעמי לשנה. **האם** היו לוקחים מהקידוש צלחת אחת עם הרבה קוגלים, היום לוקחים קוגל אחד עם כמה צלחות מתחת. **האם** חוק הלחך פעמי חת עם על העגבניות שמיובאות מטורקיה מוצר המטבח חד פעמי. **הזמנתי** לחתונה של חתן מיליונר והבנתי שבחופה הוא מתכנן לשבור כוס חד פעמית. האמת שלא אהבתי את זה, למה להוציא עניינים לאנשים!...

הייתי כבר מצוה והמהמטח בדק כל מי שיצא שהוא לא לקח איתו מולג חד פעמי הביתה. **יש** לו נזילה מהכוס חד פעמי. משהו מכיר אינסטלטור טוב? **יש** ברשותי 50 צלחות גדולות ח"פ מעוניין בהחלפה עם יונדאי טוסון 2021 מי מעוניין? **למה** עשוי ביקש מעקב: הלעטיני נא מן האדם האדם הזה. למה דווקא הלעטיני? תשובה: הוא רצה לחסוך את הצלחת והכף של "החד פעמי".

פשרה בגזירת ה"חד פעמי". ההיטל לא יוטל על כלים חד פעמיים המיועדים לאכילת מצרכים כשברות "רפרומת הכשרות....." **עכשיו** בתקרה הגנת ואמרה שמחר יש יום הולדת בן ואהנונו נחברנו להביא שרול כוסות חד פעמי, מפה לשם הודעתה לה שמחר לא נוכל להגיע לך. **קצת** מוזר לי לתרום לקבצן בזמן שהוא אוסף בכוס חד פעמית. לא אמין נשמה. מצטער.

פגם היו נותנים נביע כסף מתנה לחתן. היום הסטייל זה כוס חד פעמי.

ציטוט: 'הוא מה זה מפונק, פשוט נולד עם כפית חד-פעמית בפה'.

ערב ב"ה תשפ"ג: הציצו לי לקנות סכין ח"פ בצבע כסף, סגולה לפרנסה. אבל יש גבול כמה אפשר להוציא על סגולות. **הייתי** בחתונה וחילקו שם מזכרות מהחתונה לכל אחד כוס חד פעמי. **במאה** שערים אסופים כסף לחתולי השכונה כדי שלא יהנו חלילה מתקציבי המדינה הציונית. **הבן** ישאל את האבא למה יש רעם: אמר לו כשמישהו משקר יש רעם. לפנות בוקר היתה סופת רעמים, הבן התעורר בבהלה ושאל מי משקר באמצע הלילה? אמר לו עכשיו מפיסים את העיתונים. **כך** כשאתה נהיה הורה מבין ש"כי ככה אני אמרתי!" זאת תשובה מספיק טובה **הדבר** הבא שיהיה עליו עליית מחירים הוא הפיירי.

הלכות

הלעביר על האוכל וזיונו לצדדים, כי בלא"ה הוא גורם לעניות. מתוך שו"ע ומש"ב וספר וזאת הברכה.

מלאכות שבת: מלאכת בורר: אסור ברירה הוא בתרבות אוכל ופסולת. **אופני היתור והאיסור בביריה:** אסור להפריד אוכל ופסולת המעורבים זה בזה אלא אם ההפרדה היא באופן שנוטל את האוכל מתוך הפסולת, וגם נוטלו בידו ולא בכלי, ודוקא לצורך אכילת האוכל אלאחר ולא לאחר זמן, אבל בכל אופן אסור ליטול את הפסולת מתוך האוכל או ליטול את האוכל בכלי מתוך הפסולת ואפילו אם רוצה לאכול את האוכל מיד, וכן אסור לברור ואפילו אם נוטל בידו את האוכל מתוך הפסולת כאשר אחר רוצה לאכול את האוכל אלאחר. ודינים אלו נאמרו בין אם האוכל הוא קצת והפסולת מרובה, ובין אם הפסולת היא קצת והאוכל מרובה. מתוך הספר 'מנחת איש' לרבי אברהם שעיה שפירא שליט"א.

קצת מהלכות שמיטה: האם מותר מפירות וירקות שיש להם קדושת שביעית. 1. להכין לפתוח תפוחים. 2. ריבה ורסק עגבניות. 3. לטחון אגוזים לעונה. 4. לחתוך ירקות ופירות דקות מאוד. ולגרדם במגרדת. **האם מותר לרסק פירות שביעית?** פירות וירקות קדושים בקדושת שביעית אסורים לטחון מכפי שהיו בביריותם אם אין הדרך בכך. ולכן עגבניות לעשות מהם רסק עגבניות, לאוכלם שלמים, אסור לרסקם או לטחנם אע"פ שעתיד לאוכלם. אמנם פירות וירקות שהדרך לרסקם, מותר לעשות זאת באופן שדרך העולם לעשות בהם. כגון עגבניות לעשות מהם רסק עגבניות, תפוחי"א, גזר, סלק ושאר ירקות שהדרך לאכלם מרוסקים מותר לרסקם, כמו כן מותר לרסק תפוחים וזיפים אגוזים תותים וכדו' כדי לעשות מהם לפתוח פירות [קומפוט], או לעשות מהם ממרח, ריבה, גלידה וכדו', וכן מותר לטחון שום ובצל כדי לערבם בקציצות, או לטחון אגוזים ושקדים כדי לערבם בעוגה. **מה שמותר, באיזה צורה אפשר לעשות זאת?** מפירות וירקות שמותר לרסק, מותר לרסקם גם **חידות.**

מילים שקראות כ"א בפני עצמה ישר והפוך: ג. בפרשה שני מינים משבטת המינים: ד. בפרשה יש תרפים מי עוד מצויה שהשתמש בתרפים: ה. מה שמוסף בין ויצא למקץ: ו. מה מיוחד בויצא מכל פרשיות התורה: **חידון שירים (יידע תויג'ל).** ז. מהו שיר של פגעים: ח. מי הראשון שאמר "מזמור שיר ליום השבת"? ט. מתי קילקלו הלווים בשיר בביהמ"ק? י. איזה שיר קוראים בפסח: יא. איפה נשיר שיר חדש? יב. למי שיר? יג. מי אמר שיר? יד. מי דיבר שיר? טו. מי מברך בשיר? טז. מי קבע שיר לזכרון? יז. מי הם "בעלי השירה"? **חידה תויג'לית: יח.** איזה דבר אם היו מקדשים עמו לפני שבעל את היתה מקודשת וכיום מקודשת? **חידות כלליות: יט.** איזה בעל חיים כולו שחור? כ. איך אפשר לחלק 32 תפוחים ל-33 אנשים?

ששונות: א. וירקא שרם המקום הוא מחנינים. שם בן נח. ולכו **רעו** את הצאן (שלו רועו שמובא בפרשת נח). ב. במראות הלילה. והיה בשדה. ג. ויצוק שמן על ראשה. והיה בימי קציר חייטים. ד. שמואל א פי"ט מובא שמכיל אשת דוד שמה במיטתו תרפים. ה. שתי פרשיות היחידות שאין בהם הפסקה של פתוחה וסתומה באמצע. ו. רק בויצא מובא שתי מילים בארמית מכל התורה יגר שהודתא. ז. מזמור צ"א בתהילים נקרא בגמ' (שבעות טו): "שיר של

הגיגים המיועדים לאלו שיש להם תועלת

אינו דומה מי שיש לו פת בסלו מאה פעמים למי שיש לו פת בסלו כמה ואחד פעמים.

איזהו אדם? מי שטלפנו טיפס. **הדרה.** 12 מיליון ש"ח לחתולים בוודאי ייקלו עליהם את קושי החיים. אבל לכל לעשות אפלה בין בעלי החיים הרי גם להיות עכבר במדינת ישראל, זה לא עניין של מה בכך. למה לעכברים לא אישרו שום תקציב: איך משלשת השייוון והצדק ונתנת יד להדרת עכברים? מה, עכבר הוא פחות בן אדם מחתול?

הודיע מהמוסד לביטוח לאומי: החל מינואר 2022 יזכו חתולי הרחוב למענק אבטלה, נכות כללית, נידות. חתול שהגיע לגיל 12 יוכל לקבל יציבת זיקנה, קצבת ילדים, ודמי לידה. אהנונו כאן בביטוח לאומי מאחלים לכל החתולים המשך יום נעים. נשמח לשרת אתכם.

האמא לבת: את בטלפון עם החברה שלך כבר כמעט שלוש שעות. מה יש לך לדבר איתה כל כך הרבה? - הבת: אין לנו מה לדבר. זה היה פיליבסטר.

בחור מגיע לשיבת מחסה לשפנים עם דמות סוס קטן רקומה לו על החולצה הלבנה. שואל אותה המושגיה מה פשר העניין. עונה החבור: זה בשביל להרתיע את הזבובים שלא יתקרבו אליי. - וזה עוזר: שואל המשגיה - לא תמיד, מודה החבור, יש לי גם חולצה עם רקמה של תנין, כדי להרתיע את הזבובים שלא מפחדים מסוס.

הקרמבו הוא העיקר. הביסקוויט-בנט שבתחתית הקרמבו סתם תיקוץ שם כדי להחזיק את הקרמבו שלא יתמוטט. **אני** המטובדת שואל את השדכן היקה: למה החבור הגיע לפגישה בלי סוודר? - השדכן: אה, הוא לא היה צריך סוודר, החולצה של היתה נקיה.

בדעה שלנו עושים קציצות גפילטע פיש מטוגנות מחומס. **אין** שמחה כשמחת הפך העירוני בעת הצמדת דו"ח לשמשת רכב.

תודה מאוד לכל מי שקורא גם את העמוד הראשון יח"ר שיהיה שקוע כל ימיו בלימוד יום ולילה לא ישבתו ויזכה לראות את עולמו בחייו בלא שירד טיפה מעוה"ה. אני רוצה הישוע הלהות באופן מיוחד לגדול הגדול האיש ששקוע כל ימיו בלימוד בהתמדה ובשקדנות, הלמדן של בני ברק, מרביץ תורה ואהוב על הבחורות, אש חסד שאינו נמיל לכל אדם ואהוב על הבחורות, נותן מציאותי המחממות לכל צורבא מדרבנן **רבי מאיר שמחה שטינמץ שליט"א** שהאיר את עיני בעיני חושן משפט שהובא בעלון זה שבוע שעבר. יח"ר שיזכה תמיד להתפלל יחד עם רבי בנימין גרינמן שליט"א שחרית בעקביות.

במטחנה חשמלית, מעבד מזון, מיקסר וכדו' למרות שבכך הם מותרסקים לגמרי ומאבדים את צורתם. נוש אומרים שצריך להיזהר שלא לרסק את המאכל לגמרי משע לא ישאב לגמרי את צורתו}. **האם אפשר לרכל את הרסק עד שיהפך לנוזלי?** פירות שמוגרו לרסק, אסור להפוך אותם מאוכל למשקה. לכן כאשר מרסק פירות בבלנדר אסור להוסיף להם מים או נוזלים אחרים בכמות שעל ידה הפרי המרוסק יהפוך למשקה. ואף אם בדעתו אח"כ לקחת את המרק ולעשות ממנו אוכל. **מה עושים עם להקפיא ולעשות ממנו גלידה,** מכל מקום אסור. **מה עושים עם המיץ שצב בריסק?** המיץ היוצא מהפירות בשעת וירסקם וכן הנוזלים היוצאים מהם כשרסקם, יש להשאיר יחד עם הפרי המרוסק ולא להעבירם לכלי אחר, אפי"כ הם מפריעים לו להכנת המאכל. **בפירות שאין הדרך לרסק, מותר לחתוך אותם לחתיכות קטנות או לגרדם במגרדת?** פירות וירקות שאסורים בריסק ובטחינה מומתם שאין הדרך לאכלם כך, מכל מקום מותר לחתוכם בחיתוך דק מאוד או לגרדם במגרדת. **מותר לרסק להינגות דבר שאין הדרך לרסק לאנשים גדולים?** כמוב"כ, פירות וירקות שאין הדרך לרסקם לרסק גדולים, מותר לרסקם לתינוקות אם דרכם בכך. **מותר לטחון פירות שביעית? ואם כן, כיצד?** מותר לטחון פירות העומדים לכך, כגון תפוחים, אשכוליות, לימונים, וכדו' ובלבד שבשר הפרי שלא מעורב במשקה, ולכן אין לטננם במסנת דקה כיון שעל ידי כך כל בשר הפרי יפירד מהמיץ. כמו כן צריך להשתדל לטחון היטב את הפרי שלא ישרא ממשר עם הקלפיה ההולכת לאיבוד. ומה שנשאר ממשר הפרי צריך לנהוג בו קדושת שביעית. **מותר להכין ארטיק ממיץ פירות שביעית?** למרות שנתבאר שאסור להכין אוכל במשקה, מכל מקום מותר לטחון לאוכל מותר. ולכן מותר להקפיא מיצים טבעיים ולעשות מהם גלידה, וכן מותר להכין ארטיק ממיץ פירות שביעית. ערוך מתוך שיעורי רבי דוד שריבר שליט"א.

פגעים" ח. אדה"ר. ט. בריה"י. שיר השירים. יא. "בינה ומקדש עיר ציון תגאל ושם נשיר שיר חדש". יב. "השיר והשבח לחי עולמיים". יג. "השיר השללויים היו אומרים וגו'". יד. "עורי עורי דבורה עורי עורי דברי שיר". טו. "בשיר וקול זמרה נבדך לאלוקינו". טז. "ביני בינה ימי שמונה קבעו שיר ורננים". יז. "כלבים וחיות קטנות שנותנים שיר לצווארם לנו"י" (רש"י י"א נא:). יח. בחד פעמי. יט. נמלה. כ. לא חלקת תפוזים שלמים.

חידון משמעות מילים לפרשת ויצא. ח' משמעות

מילה פגע

פגע - התפלל. "ויפגע במקום" רש"י: לשון תפילה (בראשית כח יא).

פגע - ביקש. "ויפגעו לי בעפרון בן צוזר" רש"י: לשון בקשה (בראשית כח ג).

פגע - הרג. "וקאנים פוגעים בו" (סנהדרין פ"ט מ"ו).

פגע - פגש. "פעם אחת הייתי מהלך בדרך ופגע בי אדם אחד" (אבות ו, ט). "בהיהוה קרן דפגע ברישא" (יומא נח:).

פגע - התנגש. הרבב בעל פרק העלוי נשמות.

פגע - העליב. נפגעתה עד עמקי נשמותי.

פגע - שיבש. העייפות פוגעת בכושר הריכוז.

פגע - דייק. החץ פגע במטרה.

ויעמיד תלמידים הרבה בבית השם. **אני רוצה** להודות ג"כ לילד הצדיק עדין לגדולתו ונצרותו, חן מיוחד מאיר את פניו **יהודה זיאמנט** מ"ז כיתה ז טגרת שלמה ז"צ שמפעם לפעם אני זוכה לראות את כשרונו הרב בכתביו המופלאים.

ניתן להשיג את העלון בבני ברק: צמוד לכניסה לתלמוד תורה כתב סופר מצד שמאל של הכניסה, בקופסה פבונה בחצר ברחוב סקולוב 23. **ובבית הכנסת** בית אהרן רחוב רד"ק. **ובביהמ"ד המרכזי מניין אברכים 'פרדס כץ'** רחוב באחוצרא 9, **ובכולל 'מורשה ידעת' (בית כנסת הגדול)** בספריה בקומה ראשונה (חברון) בכניסה המערבית בקבלטר ירוק. **וכן בשאר המקומות** ואצל המפגינים הקבועים ובראשם רבי ידידיה זר שליט"א. **אין לקחת יותר מעלון אחד בשום מקום ללא אישור.** כמוב"כ **ניתן להשיג** את העלון במודיעין עילית (לא כמות) החל מיום חמישי בערב בשעה 7:37 בכניסה לחנות ש.מ.ח. - שרותי משרד רחוב רשבי"ץ 49. **כן ניתן להשיג בהר יונה נוף הגליל** משרד שמוחה שלומן שליט"א. **כן ניתן להשיג בירושלים בישיבת מיר** אצל רבי דוד רוטשילד שליט"א. **בבית שמש** אצל רבי נחום זכריש שליט"א בבית הכנסת אור אליהו. וכן בישיבת הגר"מ שטרנבוך - חבוקק הניא 7 רמה ג'. **בתינובת** בבית בכרסיס'. **ברחובות** בישיבת מאור השלמו, **בירושם** אצל רבי מיכאל גולדנברג שליט"א. **ובקרית גת** בביהמ"ד שומרי אמונים מיום שיש. **בצומס** בישיבת נר זרח. **ברכסיס:** אצל רבי יוסף מאריי שליט"א. כולל נר ישראל בענה ב. **במצפת** אצל רבי שמואל א. הורביץ: 447425793110+.

לקבלת העלון בפקס יש להתקשר לטלפון: 03-6180337.

כמו"כ העלון נמצא ביכל העלונים בעיצוב בשם "לביית התורני".

וכן העלון (מלבד ההערות שבסופו) מופיע בביקוב גליונות.

ניתן להוריד את העלון בעמדות קול הלשון. מדרכה: כנסים לקול הלשון. מקשיש על חיפוש ברנים. לכתוב מערכת שבת.

מקשיש על פתח תיקיה. מקשיש על תיקיית הורדת גליונות. מקשיש על לבית התורני. ומורידים מה שרוצים. בהמשך יהיו שם איישהי כל הגליונות של שלוש השנים האחרונות.

כמו"כ ניתן להשיג במיל: 456alon@gmail.com

יש לדייק במייל ולכתוב קודם 456 ואח"כ 456alon@gmail.com

להשתתפות בהוצאת העלון לפנות: 0527633431. או בינדרים פלוס-רשת הכוללים פרדס כץ-עלון, (שלוחה 2422). זכות הרבים תלוי במסייעים! **עלון בודד עולה לנו 15 גירות ואשרי מי ששילם בזה.**

ניתן לקבל את העלון בכתב יותר גדול במייל הנ"ל